

Tyresö kommuns rutiner för ämnet svenska som andraspråk

1. Inledning

I grundskolan ska svenska som andraspråk anordnas, om det behövs, för följande elever:

- Elever som har ett annat språk än svenska som modersmål.
- Elever som har svenska som modersmål och som har tagits in från skolor i utlandet.
- Invandrarelever som har svenska som huvudsakligt umgängesspråk med en vårdnadshavare.

Det är rektor som ska besluta om en elev ska läsa svenska som andraspråk. Ämnet svenska som andraspråk ersätter undervisning i ämnet svenska (skolförordning SFS 2011:185,5 kap. 14 §).

2. Vilka elever ska läsa svenska som andraspråk?

I skolförordningen står att undervisning i svenska som andraspråk ska anordnas "om det behövs" för tre olika kategorier elever, vilket innebär att rektor är ansvarig för att ta reda på om elevens språk- och kunskapsutveckling gagnas bäst av att följa kursplanen i svenska som andraspråk eller inte. Ofta delegerar rektor frågan till en lärare i svenska som andraspråk eller annan lärare som har kompetens att göra en kvalitativ bedömning av elevers svenska språk.

3. Bedömnings- och beslutsprocessen

Bara för att en elev vid ett tillfälle har konstaterats ha behov av undervisning i svenska som andraspråk innebär inte det att behovet kvarstår under hela skoltiden. Beslutet ska därför omprövas varje läsår. För att rektor ska kunna ompröva beslutet krävs ett aktuellt bedömningsunderlag. Underlaget kan samlas in av lärare i svenska/svenska som andraspråk genom undervisning, samtal, observation och den fortlöpande dokumentation lärare gör i undervisningen. Skolverkets *Bygga svenska* rekommenderas att användas för kontinuerlig bedömning och dokumentation av elevernas språkutveckling.

Övriga bedömningsstöd:

Nya språket lyfter åk 1-6, Språket på väg åk 7-9, Skolverkets bedömningsstöd i svenska som andraspråk, performansanalys (språkutvecklingsanalys), processbarhetsteori

4. Vem gör vad?

Lärares ansvar:

- Lärare/mentor ansvarar för att informera rektor om denne anser att en elev kan ha behov av undervisning i svenska som andraspråk.

- Lärare som är behörig och/eller insatt i andraspråksutveckling och bedömning av ett andraspråk, gör den initiala bedömningen inför beslut om undervisning i svenska som andraspråk.
- Den undervisande läraren i svenska/svenska som andraspråk ansvarar för att minst en gång per läsår ta ställning till om elevens behov av undervisning i svenska som andraspråk kvarstår, samt informera rektor.
- Lärare/mentor ansvarar för att lämna ut information till elev och vårdnadshavare om syftet med svenska som andraspråk, skillnader mellan svenskämnet och sva-ämnet samt på vilka grunder rektor fattat beslut om undervisning i svenska som andraspråk.
- Lärare i förskoleklass ansvarar för att inför åk 1 överlämna information om elevens andraspråksutveckling och eventuellt behov av undervisning i svenska som andraspråk till mottagande lärare vid övergångar.
- Lärare i svenska/svenska som andraspråk ansvarar för att överlämna dokumentation om elevers andraspråksutveckling och eventuellt behov av undervisning i svenska som andraspråk till mottagande lärare vid övergångar.

Rektors ansvar:

- Rektor ansvarar för att alla elever som är i behov av undervisning i svenska som andraspråk får detta. Rektor fattar beslut, på individnivå, om undervisning i svenska som andraspråk utifrån bedömningsunderlaget som visar på elevens behov av sådan undervisning.
- Rektor ansvarar för att ett bedömningsunderlag tas fram av en lärare som är behörig och/eller insatt i andraspråksutveckling och bedömning av ett andraspråk.
- Rektor som har förskoleklass ansvarar för att ett bedömningsunderlag arbetas fram under förskoleklassåret så beslut om undervisning i svenska som andraspråk i stället för i svenska kan fattas vid höstterminsstart åk 1. Vid behov kan lärare i svenska som andraspråk konsulteras eller vara behjälplig.
- Rektor ansvarar för att minst en gång/läsår ompröva elevens beslut om undervisning i svenska som andraspråk.
- Rektor ansvarar för att informera BoU om behov av resurser och kompetens för att kunna anordna kvalitativ undervisning i svenska som andraspråk på skolenheten.
- Rektor ansvarar för att överlämning mellan förskoleklass och åk 1, samt övergångar mellan stadier och skolor inom kommunen, innehåller dokumentation om elevers andraspråksutveckling och eventuellt behov av undervisning i svenska som andraspråk.

Tyresö kommuns ansvar:

- BoU ansvarar för att inventera skolenheternas behov av och tillgång till lärare med behörighet i svenska som andraspråk.
- BoU ansvarar för att kontinuerligt efterfråga information om beslut och omprövning av beslut från rektorerna gällande elever i behov av undervisning i svenska som andraspråk.
- BoU ansvarar för att kontinuerligt föra en dialog med rektorerna om behov och resurser gällande undervisning i svenska som andraspråk.
- BoU ansvarar för att tillsätta resurser för att utbilda och rekrytera fler behöriga lärare i svenska som andraspråk.